

ת"פ 3195/08 - מדינת ישראל נגד ע' ח' א'

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 14-08-3195 מדינת ישראל נ' א'

בפני כב' השופט יוסף טורס
מאישמה מדינת ישראל
נגד ע' ח' א'
נאשמה

החלטה

1. הנאשמת הועמדה לדין בשל שני איורים בהם השמעה דברי איום באוזני שוטרים. תוכן האיום עוסק ברצונה של הנאשمت שבתה יצא מהבית ותטוף על ידי שירות הרווחה. בישיבת יום 28.10.14 טענה הסגירתה שהנאשמת מאושפצת מכוח צו אשפוז כפיו שניית נגדה ביום 21.8.14 במסגרת תיק אחר.
2. לאור כך התקשה הבירה מהפסיכיאטר המחויז בדבר מצבה העדכני של הנאשמת (להבדיל ממצבה בעת ביצוע העבירה). ביום 5.11.14 התקבלה חוות דעת ובה פורט כי הנאשمت מאושפצת בבית החולים מיום 21.8.14 מכוח צו אשפוז כפיו. עורך חוות הדעת ציין כי הנאשמת עדין שרואה במצב פסיכוטי והגמ שחל שיפור הרגעתית, עדין אין שיפור ממשמעותי בחשיבה. בסיכון של דבר נקבע שהנאשמת עדין אינה כשרה לעמוד לדין.
3. לאור כך ביקשה ב"כ המאישמה להורות על הפסקת ההליכים בעניינה של הנאשמת בהתאם להוראות סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד" פ") ולהורות על אשפוזה הקפי בהתאם להוראות סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א-1991 (להלן: "חוק טיפול בחולי נפש"). ב"כ הנאשמת הסכימה להפסקת ההליכים, אך התנגדה להוצאת צו אשפוז. הסגירות טענה שכשר קיימ צו אשפוז בר Tokf, במסגרת מאושפצת הנאשמת, הוציאתו של צו נסף תביא לפגעה בלתי מידתית בנאשמת. עוד נטען שיש לראות בצו הקיימ, מכליל את העברותמושא תיק זה, לאור העובדה שהצוו הוצאו במסגרת תיק חמור יותר. לעניין זה טענה הסגירות כי ביקשה לצרף תיק זה במסגרת התקיק בו הופסקו ההליכים בעניינה של הנאשמת, אך הדבר לא התאפשר בשל סירובה של הפרקליטות והעובדה שהתיק היה במעמד של מב"ד. עוד נטען כי הרופאים המתפלים מודעים לכתב אישום זה והוא אף היה חלק מהדין האחרון בוועדה בעניינה. הסגירות הוסיף וטענה כי בוחות הדעת שהוגשה בתיק זה אין דרישת לצו אשפוז.
4. ב"כ המאישמה השיבה לטענות אלו וטענה שהחשיבות בהוצאה צו אשפוז נוספת טמונה אף בכך "שאם יהיה מספר תקופות אשפוז הם יצטברו לתקופה מקסימלית".

.5. בהתאם לסעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש, רשאי בית המשפט אשר מצא את הנאשם בלתי כשיר לעמוד לדין, להורות על אשפוזו הכספי, או לחיבתו בטיפול רפואי. אין מחלוקת בין הצדדים כי סמכות זו הנה סמכות שבשיקול דעת וכי אין הכרח להוציא צו כאמור (ע"פ (ח'י) 2430 רישון דניש ב' מדינת ישראל (20.9.07); קדמי, סדר הדין בפליליים (הליכים לאחר כתוב אישום (חלק שני) בעמ' 1985) (להלן: "קדם"). יחד עם זאת, ככל עם הפסקת ההליכים בהתאם לסעיף 170 לחסד"פ, על בית המשפט להורות על מתן צו אשפוז. בית המשפט רשאי להסתפק בכך רפואי, אם סבר שלא והוא בכר לס肯 את שלום הציבור או החולה (סעיף 15(ד) לחוק טיפול בחולי נפש). בית המשפט ימנע מהוצאה צו כלשהו (הינו לא יורה על כל הליך אופרטיבי) רק מקום שה הנאשם אינו ראוי לטיפול כלל, או שקיימות נסיבות חריגות אחרות המצדיקות להימנע ממtan כל צו. מסקנה זו מתחייבת מלהן סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש וכן מתכלתו של צו האשפוז לפיה "האשפוז הכספי הוא פרי של איזון בין המטרות המרכזיות המונחות בסיסוד החוק: טיפול בנאשם חוליה הנפש, מניעת סכנה (לעצמם ולציבור) וכל זאת תוך שמירה על זכויות האדם של הנאשם" (רע"פ 97/2002 יילנץ' ב' הפסיכיאטר המחויזי, פ"ד נב(1), 697).

.6. ההגנה טוענת כי מתקיימות במקרה זה נסיבות חריגות המצדיקות הימנע מהוצאה צו אשפוז נוספת. ההגנה אינה חולקת על כך שהנאשם זוקה לאשפוז, אלא שטוענת היא שהוצאה צו אשפוז נוספת, על זה הקיימים חיים, תהא בבחינת כפל הליכים שעלול להסביר לה פגעה בלתי מידית. במקרים אחרים, טוענת ההגנה שקיים של צו נוסף לא ישיג תכליות כלשהי, ועלול להביא לפגיעה מיותרת בנאשמה.

.7. נושא זה נידון והוכרע על ידי בית המשפט המחויזי בחיפה במסגרת ע"פ 0-06-6375 מדינת ישראל ב' פלוני (4.1.11). במקרה זה קבע בית המשפט המחויזי כי:

"כל מקרה בו חוליה נפש מואשם בעבירה וההיליך נגדו מופסק מחמת מחלתו, עומד בפני עצמו לצורר השאלה אם יש להוציא, בעת הפסקתו, את הצו. תוקפו של צו זה, עומד גם הוא על רגלו שלו, במסגרת המידתיות הנדרשת כמתחייב מהעבירה והפרשה שהביאה להוצאה,omidat הסיכון לציבור הנש��פת מן החולה לאורה. אין כל מניעה כי אשפוזו של החולה יהיה נסמרק, בתקופה מסוימת, על כמה צו אשפוז. כל אחד מהם יבוא לשינוי בפועל העת על פי הנ吐נים המתחייבים מן הפרשה שבגינה הוצאה, ובכך אין למניע את המשך האשפוז, בגין המקרה האחר המצדיק זאת.

גם הצורך במעקב שוטף, לארוך שנים, על ידי הוועדה הפסיכיאטרית לגבי החולה, מצבו, והמשך האשפוז ותנאייו, כל אלה מצדיקים כי הפרשות השונות לגבי החולה, שההיליך הפלילי בקשר אליו הופסק, יסתוימו בצווי אשפוז. לכל צו זה יש חשיבות לגבי החלטת הוועדה, הצריכה לקבוע מהו העונש המרבי שהיה צפוי לחולה שנגדו הוצאה הצו, לו היה מורשע בדיון. לא מדובר על העונש המרבי בגין העבירה, אלא על העונש המרבי הצפוי לו, באותה חוליה, במצבו ובנסיבותיו. (ע"ש (תל-אביב יפו) 1219/08, מיום 5.4.09) עונש מרבי זה, במקרה הרגיל, כאשר היליך מגיע לשינויו, לוקח בחשבון הרשעות קודמות. ובמקרה של חוליה, עליו לחתת בחשבון צוים קודמים. לצוים אלה, נסיבותיהם והישנותם, השפעה ניכרת על אורכה של תקופת האשפוז הכספי, וסיוםו.

כל צו עומד, אפוא, בפני עצמו. כך לגבי מועד סיוםו וכך גם באשר לאפשרות כי לכשיסתיים יוחדש ההליך הפלילי כנגד החולה.

8. בנסיבות זה הורה בית המשפט המחויז על הוצאה צו אשפוז נוספת. השאלה היא איפה, האם קיימות בעניינו נסיבות חריגות ושונות המצדיקות מסקנה שונה.

9. המאשימה נימקה את הצורך בהוצאה צו נסוףVIC ביכולת להוסיף ולהחזיק את הנאשםה במסגרת האשפוז לאורך תקופת המאסר המוצברת בשני כתבי האישום שהוגשו נגדה. טענה זו נשמכת על קביעה של בית המשפט העליון בע"א 3854/02 **פלוני נ' הוועדה הפסיכיאטרית**, פ"ד נ(1) 900, לפיה תקופת האשפוז המקסימלית לה צפוי נאשם חולה, אמורה לשומר על יחס סביר בין העונש המרבי לו היה צפוי הנאשם באותו מנהל את משפטו. כשלעצמו אני משוכנע כי תקופת האשפוז המרבית לה צפוי חולה מכוח שני צוים, הנה בהכרח חיבור חשובנאי של שתי תקופות המאסר, אלא נכון לשךול אף שיקולים אחרים לצורך הגעה למסקנה בדבר העונש המרבי לו היה צפוי נאשם במסגרת שני הליכים שונים. יחד עם זאת מובן כי באותו קיימים שני כתבי אישום, מדובר בנתון רלוונטי עבור הוועדה הפסיכיאטרית, בין לשם קביעת אורך תקופת האשפוז שלאחריה יהיה מדובר בתקופה בלתי סבירה (ביחס לשני כתבי האישום) והן על מנת שייהו בפניה כל העובדות הרלוונטיות לעניין הערכת מסוכנותו של הנאשם, כדי שעולה מכתב האישום הנוסף. טול מצב בו הוצאה צו בשל עבירה קלה יחסית. לאחר תקופה קצרה נדרש בית המשפט לשאלת אם להוציא צו נסוף, במסגרת הлик פלילי נסוף והפעם בגין עבירה חמורה. במקרה זה,ברי שהוצאה צו הנסוף מתבקשת מאליה, ואין די באפשרות, כפי שהעלתה ההגנה, שהוועדה הפסיכיאטרית תוכל להתייחס לכתב האישום הנוסף בדיוניה בעניין החולה.

10. יחד עם זאת, יש ממש בטענת ההגנה לפיה במקרה ההפוך - בו קיימים צו בגין עבירה חמורה והשאלה היא אם להוציא צו נסוף בשל עבירה פעיטה - הנימוק שצוין לעיל אינו בעל משקל רב. ואולם, להוצאה צו אשפוז בגין כל הлик, תכליות מעשיות נוספות אשר לא תושגנה באותו תינוקן לוועדה אך הودעה על אודות כתב האישום הנוסף. ניתן לציין לעניין זה את השיקולים הבאים.

11. כדיו תקופת האשפוז בו נתון נאשם חולה הנה תקופת בגיןים. אין מדובר בעונש אלא בשלב טיפול. עם שחרורו של הנאשם, רשאית המאשימה לבקש את חידושים של ההליכים המשפטיים נגד הנאשם, אשר לאחר החלמתו יכול לעמוד לדין (סעיף 21 לחוק טיפול בחולי נפש). אמנם, ברובם המכريع של המקרים לא עשו המאשימה שימוש בסמכות זו והליכים בעניינים של נאים ששוחררו מ气פוז לרוב אינם מחודשים. יחד עם זאת, לעניינו, אין להתעלם מאפשרות זו, שכן הסכמות לחידש ההליכים קיימת רק במקרים לנאים שאושפז (ראה סעיף 21 הנ"ל וכן **קדמי** בעמ' 1986). להשלמת התמונה יציין כי אף אם לא מוצא צו אשפוז (למשל כאשר ניתן צו מרפאתי) אין המאשימה חסרת יכולת לחידש את ההליכים, אלא שתאלץ להראות בחוות דעת מטעמה שהנאשם CUT מסוגל לעמוד לדין. לצורך כך תאלץ המאשימה לדרוש לבדוק את הנאשם ולהגיש חוות דעת בעניינו. אין מדובר, אפוא, בחוסר יכולת מוחלטת, אלא בסרבול (ובلتוי מבוטל) של האפשרות לחידש את ההליכים. שיקול זה תומך בהוצאה צו בגין כל הлик.

12. נימוק נוסף במניעת תקלת משפטית אפשרית במקורה בו אחד הוצאותים מבוטל. כיצד, הנאשם שנמצא בלאו כשר לעמוד לדין רשאי לבקש לברר את אשמו (סעיף 170 לחס"פ) ובאם ימצאו בית המשפט כי לא ביצע את העבירה (שלא מטעמים של סיג לאחריות פליליות שענינה או שפויות הדעת) יזכה אותו. טול מצב בו הוצאה צו אשפוז נגד הנאשם. כאשר מתבקש צו נסף, מנען מכך בית המשפט מנימוקי ההגנה כתע. לאחר הימנענות זו, מבקשת הנאשם (באיחור, אך נניח שUMBOKSHO נתן לו, למשל בערעור על הculo הראשון) לברר את אשמו ביחס להליך בו הוצאה הculo וכן נמצאה שיש לזכותו. במקרה זה הculo יבוטל וה הנאשם חופשי לדרכו, שהרי לא הוצאה צו נסף.

13. נימוקים אלו (הgam שאפשר שהם תרחשוי קייזון שהסבירות להם אינה רבה), יש בהם להמחיש כי סיום הטבעי של הליך בענינו של הנאשם שאינו מסוגל לעמוד לדין, חייב להסתois בהוצאה צו כלשהו אף אם ההליך הנוסף הוא בשל עבירה קלה יותר. הוצאה צו מאפשרת מעקב ופיקוח, אף אם הטיפול ניתן במסגרת צו נסף וניתן להסתפק בו.

14. מכאן שאיני מקבל את טענת ההגנה לפיה נכון להימנע במקרה זה, מהוצאה צו נסף. ואולם בכך קביעה זו, יש להבהיר כי הפיצול שנגרם בענינה של הנאשם לא יביא לפגיעה בה אינה מחויבת המצואות. במקרה זה מתעורר צורך מוגבר לדאוג לכך שהפיצול לא ייגרום לפגיעה בנאשمت, שכן האשמה למצב שנגרם רובצת לפתחה של המאשימה. כתוב האישום בגין הוצאה הculo הקיים הוגש ביום 12.8.14 ואילו כתוב האישום שבפני הוגש עוד קודם לכן ביום 6.8.14. הסוגירות (אשר הכירה את ההליך الآخر בשל יצוגה בהליכי המעצר), בבקשתה ובצדקה לצרף את התקיק על מנת למנוע פיצול זה (לדעתי נכון היה לבקש לאחד בין התקיקים בהתאם לסעיף 90 לחס"פ, שכן לא ניתן לצרף תיק אלא במסגרת של הודהה שאינה ממין העניין בענייננו). בבקשתה של הסוגירות הייתה במקומה אף לאור העובדה שני כתבי האישום עסקו באותו עניין - אלימות כלפי בתה של הנאשם. מטעמים שלא הובהרו ד"מ ההליכים לא אחדו, כפי שרואו היה, ולא הוצאה צו אחד המתיחס לשני האישומים. מכאן מובנת טרוניות ההגנה הנאלצת להתמודד עם שני צוים, כאשר ניתן היה בנקל להביא למצב בו יוצא צו אחד המתיחס לשני ההליכים.

15. ההגנה לא פירטה מהי הפגיעה שתגרם לנאשמת באם יוצא נסף והדבר נותר בגדר טענה כללית בלבד. ניתן אמן להעלות על הדעת אפשרויות פגיעה מסוימות, בשל כפל הוצאות, או למקרה של חששות אלו ניתן למצוא פתרונות נקודתיים. כך למשל, באם קיומו של צו נסף יביא למצב בו לא תוכל הנאשם לצאת לחופשות - אשר ניתנות לה ביום הוצאה הculo הקדים - ניתן (וראו) להביא את הנושא להכרעת הוועדה הפסיכיאטרית ללא דיוח, על מנת שתתスクול אם קיומו של הculo החדש משנה את מסקנתה הקודמת בדבר הענקת חופשות. עניין זה ראוי שההגנה תיזום פניה מידית לוועדה הפסיכיאטרית, על מנת שהחופשות (המהוות חלק מההליך הטיפולי) לא תופסקנה רק בשל כפל הוצאות, כאשר אין בסיס התזאה נימוק ענייני.

16. סיכומו של דבר, שאיני מקבל את בקשה ההגנה והתזאה היא, אףו, כדלקמן:

אני מורה על הפסקת ההליכים המשפטיים נגד הנאשם, בהתאם להוראות סעיף 170 (א) לחוק סדר הדין

הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982.

ניתן בזאת צו אשפוז כפוי ביחס לנאשمت, וזאת בהתאם להוראות סעיף 15 (א) לחוק טיפול בחולי נפש,
התשנ"א-1991.

זכות ערעור על מתן הצו בתוך 45 ימים לבית המשפט המחויז בחיפה.

הסגנות תודיע לנאשמת על החלטתי ועל זכות הערעור הננתנה לה כחוק.

המצוירות תמציא החלטתי לצדים ולפսיכיאטר המחויז.

על מנת לאפשר להגנה פניה כאמור בסעיף 15 להחלטתי ומונעת פגיעה בחופשיותה של הנאשمت
בתקופת הביניים, אני מורה שצו זה יכנס לתוקפו ביום 14.12.28 מתוך תקווה שעד זה תידרש
הוועדה לגופה של טענה והנושא יוכרע.

ניתנה היום, ט' כסלו תשע"ה, 01 דצמבר 2014, בהדר
הצדדים.